

ОСОБЛИВОСТІ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
БОРЦІВ ГРЕКО-РИМСЬКОГО СТИЛЮ

Лукіна Олена, Вороний Владислав

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

DOI: 10.32540/2071-1476-2019-1-021

Annotations

Purpose: to determine peculiarities of competitive activity of high-qualified Greco-Roman wrestlers before and after the changes of the competition rules. **Material and methods:** analysis and synthesis of scientific and methodical literature; analysis of videotapes of high-qualified Greco-Roman wrestlers' competitive bouts (n=127); mathematical statistics methods. **Results:** the results of analysis of videotapes of competitive bouts showed that athletes began to use complex, resultative and spectacular techniques – the drop-back throws and the hip throws more often after the changes of the competition rules. So, the index of the effectiveness of the technical and tactical actions was 5,1 point, that is 0,6 point more than before the changes of the competition rules, and the index of the efficiency has grown up to 5,9 % and become 65,5 %. It is found that the high-qualified wrestlers have quite high effectiveness of the technical arsenal for two periods of a bout. The analysis of the video materials has shown that the changes of the competition rules have influenced the activity of the wrestlers. The wrestling has become more mobile and intense. But the previous years' rules provided the standard positions that defined a bout result. Therefore the athletes' technical arsenal appeared low and it has influenced the index of the quantity and the quality of the technical and tactical actions.

Conclusion: the results of the conducted research show that there is a need to improve the Greco-Roman wrestlers' the training process in view of the changes of the competition rules.

Key words: competition activity, Greco-Roman wrestlers, effectiveness of technical actions, efficiency of technical actions.

Анотація

Мета: визначити особливості змагальної діяльності змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко-римського стилю до та після змін у правилах проведення змагань. **Матеріал і методи:** аналіз та узагальнення науково-методичної літератури; аналіз відеозапису змагальних сутичок висококваліфікованих борців греко-римського стилю (n=127); методи математичної статистики. **Результати:** результати відеозапису змагальних сутичок показали, що після змін у правилах спортсмени почали частіше застосовувати більш складні, результативні та видовищні технічні прийоми – кидки прогином і кидки підворотом. Так, показник результативності техніко-тактичних дій склав 5,1 бали, що на 0,6 балів більше ніж до змін у правилах змагань, а показник ефективності зріс на 5,9% і склав 65,5%. Встановлено, що висококваліфіковані борці, на протязі двох періодів сутички, мають достатньо високу результативність технічного арсеналу. Аналіз відеоматеріалів показав, що зміни правил змагань позитивно вплинули на активність борців, боротьба стала більш рухливою та насиченою, але так як правила попередніх років передбачали стандартні положення, які визначали результат сутички, технічний арсенал спортсменів виявився низьким, і це вплинуло на показники кількості та якості техніко-тактичних дій.

Висновки: результати проведеного дослідження показують необхідність вдосконалення тренувального

процесу борців греко-римського стилю із врахуванням змін правил змагань.

Ключові слова: змагальна діяльність, борці греко-римського стилю, результативність технічних дій, ефективність технічних дій.

Анотація

Цель: определить особенности соревновательной деятельности высококвалифицированных борцов греко-римского стиля до и после изменений в правилах проведения соревнований. Материал и методы: анализ и обобщение научно-методической литературы; анализ видеозаписей соревновательных схваток высококвалифицированных борцов греко-римского стиля (n=127); методы математической статистики. **Результаты:** анализ видеозаписей соревновательных схваток показал, что после изменений в правилах спортсмены стали чаще использовать более сложные, результативные и зрелищные технические приёмы – броски прогибом и броски подворотом. Так, показатель результативности технико-тактических действий составил 5,1 бала, что на 0,6 бала больше, чем до изменений в правилах соревнований, а показатель эффективности вырос на 5,9% и составил 65,5%. Установлено, что высококвалифицированные борцы на протяжении двух периодов схватки имеют достаточно высокую результативность технического арсенала. Анализ видеоматериалов показал, что изменения правил соревнований позитивно повлияли на активность борцов, борьба стала более подвижной и насыщенной, но так как правила предыдущих лет предусматривали стандартные положения, которые определяли результат схватки, технический арсенал спортсменов выявился низким, и это повлияло на показатели количества и качества технико-тактических действий. Выводы: результаты проведённого исследования показывают необходимость совершенствования тренировочного процесса борцов греко-римского стиля с учётом изменений правил соревнований.

Ключевые слова: соревновательная деятельность, борцы греко-римского стиля, результативность технических действий, эффективность технических действий.

Вступ. Значне зростання спортивних рекордів, гостра конкуренція серед спортсменів високого класу на міжнародних змаганнях, а також насичений графік проведення спортивних змагань з додаванням великої кількості комерційних, призвели до інтенсифікації не тільки змагальної діяльності, а й тренувального процесу у греко-римській боротьбі [1; 4, 7, 8, 14]. Все це, в свою чергу, призвело до значного збільшення навантажень на організм спортсменів.

Багато фахівців [5; 9, 10, 11, 13] вважають, що змагальна діяльність досить точно віддзеркалює всі переваги та недоліки майстерності спортсменів і, як наслідок, – тренувального процесу. В повній мірі це також засвідчує особливості й характерні риси сучасної спортивної боротьби.

Як визначають спеціалісти зі спортивної боротьби [1; 2; 7, 12, 15], основою системних науково-методичних досліджень у спорті повинні бути вимоги

сучасної змагальної діяльності. Однак у спортивній науці взагалі першочерговими були питання, пов'язані з теорією спорту і системою підготовки спортсменів, яка має самостійні ознаки: технічну, тактичну, психологічну та інтегральну [6; 10]. Але вирішення цих проблем не завжди здійснювалось із врахуванням специфіки змагальної діяльності спортсменів [2; 3; 5; 8; 15].

Мета дослідження – визначити особливості змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко-римського стилю до та після змін у правилах змагань.

Матеріал і методи.

Учасники. Проведено аналіз видеозаписів змагальних сутичок висококваліфікованих борців греко-римського стилю (n=127). Було проаналізовано 67 сутичок на чемпіонаті світу з греко-римської боротьби 12-18.09.2011 р. (Стамбул, Туреччина), чемпіонаті Європи 07-11.03.2012 р. (Белград, Сербія) і Кубку світу 19-20.05.2012 р. (Саранск, Росія) до

зміни у правилах змагань. Педагогічні спостереження велись за спортсменами у вагових категоріях 60 кг, 66 кг і 74 кг: 9 фінальних сутичок; 12 сутичок за 3-5 місця; 10 сутичок ½ фіналу; 14 сутичок ¼ фіналу; 22 сутичок 1/8 фіналу.

Аналіз 60 сутичок на чемпіонаті світу з греко-римської боротьби 20-22.09.2013 р. (Будапешт, Угорщина), Кубку світу 15-16.05.2014 р. (Тегеран, Іран), чемпіонаті світу 07-12 вересня 2015 р. (Лас-Вегас, США) і чемпіонаті світу 08-11.12.2016 (Будапешт, Угорщина) стосувався змагань, які проводились за новими вимогами, тобто після змін у правилах проведення змагань: 9 фінальних сутичок; 10 сутичок за 3-5 місця; 10 сутичок ½ фіналу; 11 сутичок ¼ фіналу; 20 сутичок 1/8 фіналу.

Організація дослідження. Для визначення особливостей змагальної діяльності були вивчені видеозаписи змагальних сутичок висококваліфікованих борців греко-римського стилю, які брали

участь у змаганнях міжнародного рангу. Всього було проаналізовано 127 змагальних сутичок, де фіксувались наступні показники: 1. Техніко-тактичні дії, що проводились борцями у змагальних сутичках (кількість техніко-тактичних дій). 2. Ефективність техніки, яку застосовує спортсмен у стійці та в партері (визначалася за формулою, де кількість результативних атак поділено на число реальних спроб виконати прийом і все це помножено на 100 %). 3. Результативність техніки, що застосовується спортсменом у стійці та в партері (оцінювалася судьями у балах від 1 до 5) [1; 2, 3; 4, 9].

Статистичний аналіз. Експериментальні дані оброблялися за допомогою методів математичної статистики (описова статистика).

Результати досліджень.

Представлено проведений нами аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко-римського стилю. Змагання проходили за правилами, які були затвердженими до змін у вересні 2013 року.

Аналіз змагальної діяльності борців греко-римського стилю був проведений нами з метою визначення тих технічних прийомів, які найчастіше застосовувались борцями у сутичках саме до змін у правилах (таблиця 1).

Аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко-римського стилю на головних змаганнях річного циклу тренування свідчить про те, що група прийомів у партері, які найчастіше використовувалась спортсменами, характеризується такими особливостями застосування технічних дій: перевороти накатом – 26 разів (21,8%), перевороти зворотнім поясом (переворот, який виконується в партері зворотнім захопленням тулуба суперника) – 8 разів (6,7%), кидки заднім поясом (кидок захопленням тулуба суперника ззаду) – 12 разів (10%), кидки зворотнім поясом (кидок

з падінням за допомогою прогину зворотнім захопленням тулуба суперника) – 4 рази (3,3%), контрприйоми – 12 разів (10%), утримання – 5 разів (4,2%). Із загального обсягу всіх виконаних техніко-тактичних дій частка прийомів, виконаних у партері, складає 56,3% (рис. 1).

Група прийомів у стійці, які також найчастіше використовувалась висококваліфікованими борцями у міжнародних змаганнях до зміни правил, характеризується такими особливостями технічних дій: переводи у партер (прийоми, в результаті яких противник із положення стійка падає на живіт або коліна) – 6 разів (5%), кидки прогином (кидок в падінні за до-

помогою прогину атакуючим свого тулуба назад) – 5 разів (4,2%), кидки підворотом 4 рази (3,3%), звалювання – 11 разів (9,2%), виштовхування за килим – 21 раз (17,6%), контрприйоми – 5 разів (4,2%) (рис. 2).

Одночасно нами було проведено аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко-римського стилю після змін правил змагань у вересні 2013 року. Цей аналіз проводився з метою визначення технічних прийомів, які найчастіше застосовуються борцями у сутичках саме після змін у правилах (таблиця 2).

Аналіз технічних дій змагальної діяльності висококваліфікованих борців греко-римського сти-

Таблиця 1

Результативні технічні дії, виконані висококваліфікованими борцями греко-римського стилю до зміни у правилах змагань (вагові категорії до 60 кг, до 66 кг і до 74 кг) (к-ть сутичок n= 67)

№ п/п	Технічні дії, кількість	ЧС-2011	ЧС-2012	КС-2012	Загальна сума	%
Стілка						
1.	Переводи у партер	2	3	1	6	5,04
2.	Кидки прогином	2	2	1	5	4,20
3.	Кидки підворотом	1	2	1	4	3,37
4.	Звалювання	4	5	2	11	9,24
5.	Виштовхування за килим	8	6	7	21	17,65
6.	Контрприйоми	2	-	3	5	4,20
Всього:		19	18	15	52	43,7
Партер						
1.	Перевороти накатом	10	11	5	26	21,86
2.	Перевороти зворотнім поясом	3	4	1	8	6,72
3.	Кидки заднім поясом	5	5	2	12	10,08
4.	Кидки зворотнім поясом	1	2	1	4	3,36
5.	Контрприйоми	3	6	3	12	10,08
6.	Утримання	2	2	1	5	4,20
Всього:		24	30	13	67	56,30
Всього у стійці та партері:		43	48	28	119	100

Примітка: ЧС – чемпіонат світу, ЧЄ – чемпіонат Європи, КС – Кубок світу

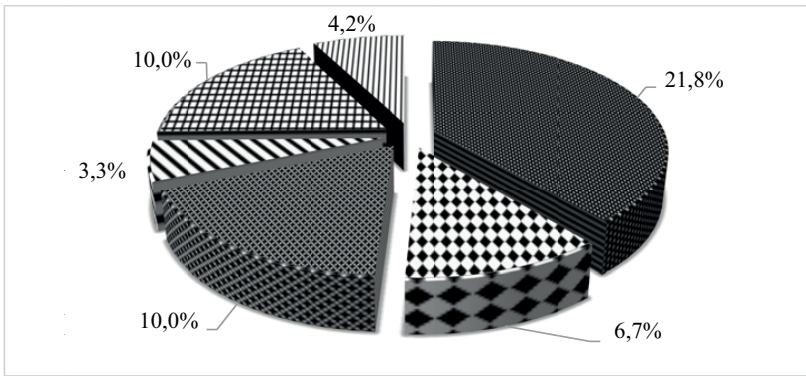

Рис. 1. Група прийомів у партері (56,3 % від загального обсягу застосованих технічних дій), які оцінені судьями на чемпіонаті світу з греко-римської боротьби 2011 р. (Стамбул, Туреччина), чемпіонаті Європи 2012 р. (Белград, Сербія) і Кубку світу 2012 р. (Саранск, Росія) (вагові категорії до 60 кг, до 66 кг і до 74 кг):

- Перевороти накатом
- Кидки заднім поясом
- Контрприйоми
- Перевороти зворотнім поясом
- Кидки зворотнім поясом
- Утримання

лю після зміни правил (вересень 2013 року) показав, що стали найбільш частіше застосовуватись прийоми у стійці.

Прийом виштовхування за килим був застосований спортсменами 30 разів, що склало 15,7%

від загального обсягу виконаних технічних дій загалом та в стійці і в партері. Прийом кидок прогином виконувався спортсменами 13 разів (12,6%), прийом перевод у партер – 16 разів (8,4%), прийом звалювання – 15 разів (7,8%),

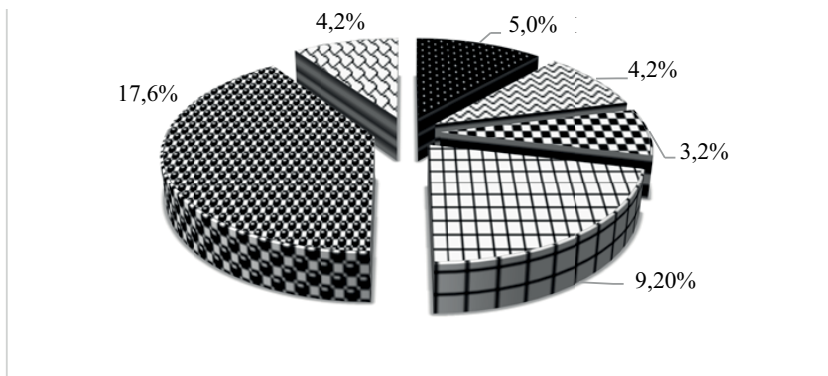

Рис. 2. Група прийомів у стійці (43,7 % від загального обсягу застосованих технічних дій), які оцінені судьями на чемпіонаті світу з греко-римської боротьби 2011 р. (Стамбул, Туреччина), чемпіонаті Європи 2012 р. (Белград, Сербія) і Кубку світу 2012 р. (Саранск, Росія) (вагові категорії до 60 кг, до 66 кг і до 74 кг):

- Переводи у партер
- Кидки підворотом
- Виштовхування за килим
- Кидки прогином
- Звалювання
- Контрприйоми

прийом кидок підворотом – 13 разів (6,8%) і контрприйоми були виконані 9 разів, що містить 4,7%. Із загального обсягу всіх виконаних техніко-тактичних дій частка прийомів, виконаних у стійці, складає 56,3% (рис. 3).

Група прийомів у партері, які також найчастіше використовувались висококваліфікованими борцями у міжнародних змаганнях після зміни правил, характеризується такими особливостями технічних дій: прийом переворот накатом застосовувався спортсменами 48 разів (25,2%), прийом кидок заднім поясом – 12 разів (6,3%), контрприйоми – 9 разів (4,7%), утримання – 8 разів (4,2%), прийом переворот зворотнім поясом – 3 рази (1,5%), прийом кидок зворотнім поясом – 3 рази (1,5 %) (рис. 4).

Детальний аналіз змагальних сутичок (табл. 3) дав нам змогу ранжувати технічні прийоми, у стійці і партері взагалі, – за частотою їх виконання: 1 – перевороти накатом (48 разів) (партер), 2 – виштовхування за килим (30 разів) (стійка), 3 – кидки прогином (24 рази) (стійка), 4 – перевод у партер (16 разів) (стійка), 5 – звалювання (15 разів) (стійка), 6 – кидки підворотом (13 разів) (стійка), 7 – кидки заднім поясом (12 разів) (партер), 8 – контрприйоми у стійці (9 разів), 9 – контрприйоми у партері (9 разів), 10 – утримання у партері (8 разів), 11 – перевороти зворотнім поясом (3 рази) (партер) і 12 – кидки зворотнім поясом (3 рази) (партер).

Отримані дані дозволили встановити, що після зміни у правилах змагань висококваліфіковані борці почали частіше застосовувати техніко-тактичні дії у стійці, які є найбільш складними, результативними та видовищними – кидки прогином і кидки підворотом. Отже, внесені у правила змагань з греко-римської боротьби зміни вплинули на особливості ведення спортсменами змагального поєдинку, зробивши його тим самим

Таблиця 2

Результативні технічні дії, які виконані висококваліфікованими борцями греко-римського стилю після зміни у правилах змагань (вагові категорії до 60 кг, до 67 кг і до 77 кг) (к-ть сутичок n= 60)

№ п/п	Технічні дії, кількість	ЧС-2013	КС-2014	ЧС-2015	ЧС-2016	Загальна сума	%
Стійка							
1.	Переводи у партер	3	4	5	4	16	8,42
2.	Кидки прогином	8	3	7	6	24	12,63
3.	Кидки підворотом	4	2	3	4	13	6,84
4.	Звалювання	1	6	5	3	15	7,89
5.	Виштовхування за килим	6	7	9	8	30	15,79
6.	Контрприйоми	-	4	2	3	9	4,74
Всього:		22	26	31	28	107	56,31
Партер							
1.	Перевороти накатом	9	13	12	14	48	25,26
2.	Перевороти зворотнім поясом	-	2	-	1	3	1,58
3.	Кидки заднім поясом	6	1	2	3	12	6,32
4.	Кидки зворотнім поясом	1	-	1	1	3	1,58
5.	Контрприйоми	1	4	2	2	9	4,74
6.	Утримання	4	-	2	2	8	4,21
Всього:		21	20	19	23	83	43,69
Всього у стійці та партері:		43	46	50	51	190	100

Примітка: ЧС – чемпіонат світу, КС – Кубок світу

більш активнішим, результативним та видовищним.

Доцільно так само відзначити, що технічні дії із груп таких прийомів, як переводи, нирки та проходи на тулуб, які вимагають певного часу на тактичну підготовку і створення сприятливої динамічної ситуації та виконуються з великою амплітудою застосовувалися висококваліфікованими борцями зрідка.

За рекомендаціями провідних вчених і практиків зі спортивної боротьби [1; 8; 10, 14] одним з важливіших факторів змагальної діяльності є результативність та ефективність техніко-тактичних дій. Результативність техніко-тактичних дій борців визначається як середня кількість набраних за сутичку балів. Ефективність техніко-тактичних дій визначається шляхом ділення кількості результативних дій на кількість реаль-

них спроб виконати технічний прийом і помножити на 100 % [1; 4, 7; 10].

В таблиці 3 представлено показники результативності та ефективності техніко-тактичних дій висококваліфікованих борців на міжнародних змаганнях до та після змін у правилах змагань.

Аналізуючи отримані показники, ми встановили, що показники результативності техніко-тактичних дій значно зросли після змін у правилах змагань. Так, показник результативності склав 5,1 бал (на одного борця), що на 0,6 бали більше, ніж до зміни у правилах, а ефективність зросла на 5,9 % і складає 65,5 %.

Отже, при аналізі змагальної діяльності було встановлено, що висококваліфіковані борці після змін у правилах ведуть протиборство більш активніше, у значно вищому темпі, ніж раніше і,

в технічному плані більше застосовують наступальні дії з метою домогтися переваги і заробити бали. Саме тому висококваліфіковані борці протягом двох періодів у змагальній сутичці мають досить високу результативність при виконанні техніко-тактичних дій.

Дискусія.

Проведене дослідження доповнює і підтверджує дані спеціальної науково-методичної літератури: вимоги змагальної діяльності в олімпійських видах спорту взагалі і в греко-римській боротьбі зокрема, постійно змінюються [2, 4, 5, 8, 15]. Це пояснюється тим, що інтенсивна комерціалізація олімпійського спорту вимагає підвищення видовищності й престижності видів спорту в програмі літніх і зимових Олімпійських Ігор. Взагалі, зазначена проблема вирішується за рахунок зміни правил змагань у будь-якому

Таблиця 3

Результативність та ефективність техніко-тактичних дій висококваліфікованих борців до та після змін у правилах змагань (n=127)

№	Змагання	Показники	
		Результативність, бали	Ефективність, %
До змін у правилах (до вересня 2013 р.)			
1.	Чемпіонат світу 2011 (Туречена)	4,9	58
2.	Чемпіонат Європи 2012 (Сербія)	5,6	61
3.	Кубок світу (Росія)	3,0	60
Х		4,5	59,6
Після змін у правилах (з вересня 2013 р.)			
1.	Чемпіонат світу 2013 (Угорщина)	4,6	64
2.	Кубок світу 2014 (Іран)	5,4	67
3.	Чемпіонат світу 2015 (США)	4,8	63
4.	Чемпіонат світу 2016 (Угорщина)	5,6	68
Х		5,1	65,5

виді спорту. Але до 2013 року такі зміни у правилах змагань в олімпійських видах боротьби не відповідали сучасним вимогам, які передбачають велику кількість високоамплітудних і видовищних

прийомів, – з одного боку, і гострого, інтенсивного та динамічного поєдинку, з іншого. Всі ці фактори значно підвищили б видовищність спортивної боротьби. У зв'язку із цим у 2013 році Між-

народний олімпійський комітет поставив питання про виключення вільної та греко-римської боротьби з програми Олімпійських ігор. Це змусило міжнародну й національні федерації боротьби провести значну роботу і удосконалити правила змагань [1; 7; 10].

Об'єднаний світ боротьби (UWW – United World Wrestling) – це міжнародна федерація греко-римської боротьби, вільної боротьби і жіночої боротьби, які є олімпійськими видами спорту. З початку свого заснування керівний склад Міжнародної федерації боротьби постійно проводить різноманітні зміни у правилах змагань з метою зробити борцівський поєдинок більш видовищним, гострим, динамічнішим і непередбачуваним. І коли постало питання про виключення спортивної боротьби з програми Олімпійських ігор, керівництвом UWW, на позачерговому Конгресі у Москві 18 травня 2013 року, були затверджені суттєві та значні зміни у правилах змагань з вільної, греко-римської та жіночої боротьби [1, 7, 10, 15]. У таблиці 4 представлені основні зміни в правилах змагань з греко-римської боротьби.

Крім того, ФІЛА були внесені істотні корективи в правила змагань зі спортивної боротьби. Зміни торкнулися таких моментів:

- тривалість сутички тепер становить 2 періоди по 3 хвилини чистого часу в дорослих і юніорів, і 2 періоди по 2 хвилини чистого часу – в кадетів; з 30 секундною перервою між періодами;

- рахунок виграшних балів буде загальним за сумою періодів;

- процедура визначення пасивності змінилася – за пасивне ведення боротьби спортсмен у вільній боротьбі спочатку одержить два усні попередження, після другого в нього буде 30 секунд на проведення прийому, і тільки коли це йому не вдасться, то суперникові буде присуджено один бал. Більш активному борцеві буде запропонований вибір: продовжити

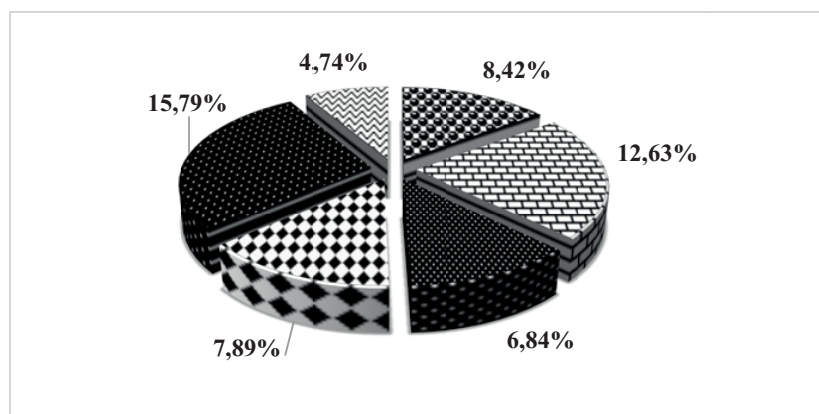

Рис. 3. Група прийомів у стійці (56,31 % від загального обсягу застосованих технічних дій), які оцінені судьями на чемпіонаті світу з греко-римської боротьби 2013 р. (Будапешт, Угорщина), Кубку світу 2014 р. (Тегеран, Іран), чемпіонаті світу 2015 р. (Лас-Вегас, США) і чемпіонату світу 2016 р. (Будапешт, Угорщина) (вагові категорії до 60 кг, до 67 кг і до 77 кг).

- Переводи у партер
- Кидки підворотом
- Виштовхування за килим
- Кидки прогином
- Звалювання
- Контрприйоми

Основні зміни в правилах змагань з греко-римської боротьби [10]

№	Зміни	До 2013 р.	Після 2013 р.
1.	Регламент сутички	3 періоди по 2 хвилини з 30-секундною перервою	2 періоди по 3 хвилини з 30-секундною перервою
2.	Рахунок балів	Рахунок балів у кожному періоді	Загальний рахунок балів у поєдинку
3.	Партер	Обов'язкова постанова в кінці кожного періоду	Постанова за пасивне ведення боротьби
4.	Процедура застосування штрафів за пасивність	Усне попередження	Перше зауваження – усне, друге – попередження і вибір активним борцем позиції (стійка або партер), третє – попередження та 1 бал
5.	Нарахування очок за технічні дії	1, 2, 3, 5 балів	1, 2, 4, 5 балів (із січня 2014 року)
6.	Вагові категорії	55, 60, 66, 74, 84, 96, 120 кг	59, 66, 71, 75, 80, 85, 98, 130 кг, з них 71 і 80 кг – неолімпійські (з 1 січня 2014 р.)
7.	Перемога в сутичці	Перемога у двох періодах, кожен період починається з рахунку 0:0; туше	Різниця у рахунку у 8 балів; туше; три попередження

боротьбу в партері або у стійці;

- змінилася оцінка переводу супротивника в партер – з одного до двох балів;

- технічна перевага, після якої зупиняється сутичка, складає 7

балів [1; 2, 7, 15].

Результати дослідження підтверджують дані науково-методичної літератури: найчастіше висококваліфіковані борці застосовують: у стійці техніко-тактич-

ні прийоми – виштовхування за килим, кидки прогином, переводи у партер, звалювання і кидки підворотом [9, 10, 13]; у партері – перевороти накатом, кидки заднім поясом, контрприйоми, утримання і перевороти зворотнім поясом [9, 10, 13]. Але техніко-тактичні прийоми – переводи, нирки та проходи на тулуб, застосовувалися висококваліфікованими борцями зрідка [9, 10, 13]. Також підтверджено дані щодо підвищення результативності (на 0,6 бали) та ефективності (на 5,9%) техніко-тактичних дій борців після змін у правилах змагань [5, 6, 10, 13]. Таким чином, можна констатувати, що у дослідженні набули подальшого розвитку результати, що стосуються особливостей змагальної діяльності висококваліфікованих борців [1, 3, 9, 11, 12].

Висновки.

1. Встановлено, що після зміни у правилах змагань висококваліфіковані борці почали частіше застосовувати техніко-тактичні дії у стійці, які є найбільш складними, результативними та видовищними – кидки прогином і кидки підворотом.

2. Визначено, що показники

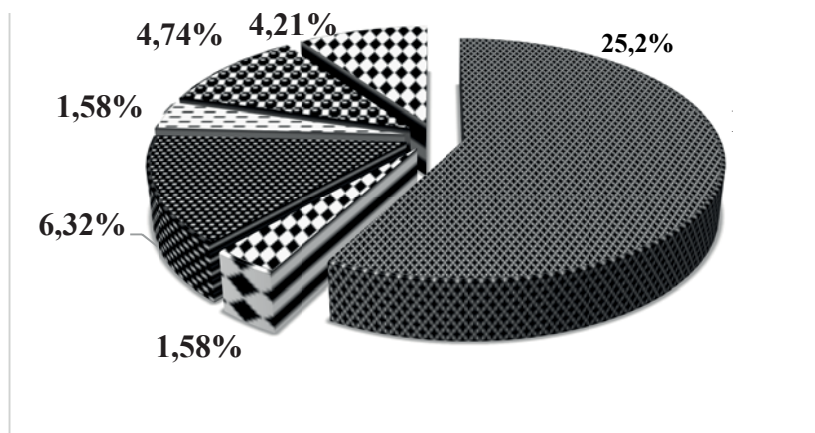

Рис. 4. Група прийомів у партері (43,69 % від загального обсягу застосованих технічних дій), які оцінені судьями на чемпіонаті світу з греко-римської боротьби 2013 р. (Будапешт, Угорщина), Кубку світу 2014 р. (Тегеран, Іран), чемпіонаті світу 2015 р. (Лас-Вегас, США) і чемпіонату світу 2016 р. (Будапешт, Угорщина) (вагові категорії до 60 кг, до 67 кг і до 77 кг):

- Перевороти накатом
- Кидки заднім поясом
- Контрприйоми

- Перевороти зворотнім поясом
- Кидки зворотнім поясом
- Утримання

результативності техніко-тактичних дій значно зросли після змін у правилах змагань. Так, показник результативності склали 5,1 бал, що на 0,6 бали більше, ніж до зміни у правилах, а ефективність зросла на 5,9 % і складає 65,5 %. Отже, висококваліфіковані борці протягом двох періодів у змагальній сутичці мають досить високу результативність при виконанні техніко-тактичних дій.

3. Аналіз відеоматеріалів показав, що зміни правил змагань позитивно вплинули на активність

борців, боротьба стала більш рухлива і насичена, але оскільки правила попередніх років передбачали стандартні положення, які в основному, вирішували результат сутички, – технічний арсенал борців виявився низьким, і це не могло не вплинути на показники якості й кількості техніко-тактичних дій. Результати проведеного дослідження виявляють необхідність удосконалення тренувального процесу борців греко-римського стилю з урахуванням змін правил змагань.

Вдячності

Дослідження проводилося згідно із Тематичним планом наукових досліджень Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту на 2016-2020 рр. за темою: «Теоретико-методичні основи удосконалення тренувального процесу та змагальної діяльності на різних етапах підготовки спортсменів», номер державної реєстрації 0116U003007.

Конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Андрійцев В.О. Удосконалення техніко-тактичних дій борців вільного стилю на етапі спеціалізованої базової підготовки: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. физ. воспитания и спорта: спец. 24.00.01. «Олімпійський і професійний спорт». Київ., 2016. 22 с.
2. Блеер А.Н. Как повысить соревновательную надёжность высококвалифицированных борцов. Теория и практика физической культуры. Москва, 1999. 2. С. 53-54.
3. Гомбоев Б.Б., Полева Н.В., Завьялов Д.А. Педагогический контроль тактико-технической подготовленности борца на соревновательном этапе. Вестник Красноярского государственного педагогического университета им. В.П. Астафьева. Красноярск, 2014. С. 49-56.
4. Евстигнеева И.В., Латышев Н.В., Латышев С.В., Гаврилин В.А. Модельные параметры соревновательной деятельности борцов. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта, 2009. № 10. С. 54-56.
5. Коробейников Г.В., Латышев С.В., Латышев Н.В., Горащенко А.Ю., Коробейникова Л.Г. Общие закономерности ведения соревновательного поединка и универсальные требования к технико-тактической подготовленности борцов высокой квалификации. Физическое воспитание студентов. 2016. № 1. С. 37-42.
6. Кузнецов А.С., Мубаракзянов Р.Б. Влияние изменений правил на соревновательную деятельность спортсменов, занимающихся греко-римской борьбой. Педагогико-психологические и медико-биологические проблемы физической культуры и спорта. 2014. № 1 (30). С. 55-61.
7. Латышев С.В. Науково-методичні основи індивідуалізації підготовки борців: автореф. дис. на

References

1. Andriytszev V.O. Udoskonalennya tehnico-taktychnykh diy borziv vilnogo stulyu na etapi specializovanoj bazovoy pidgotovki: avtoref. dis. na soiskanie ychen. stepeni kand. fiz. vospitaniya i sporta: spez. 24.00.01. "Olimpiyskiy i profesiynuy sport". Kuyv, 2016. 22 s. (in Ukrainian)
2. Bleer A.N. Kak povysit sorevnovatelnyuyu nadezhnost vusokokvalificirovannuh borzov. Teoriya i practika fizicheskoy kylytu. Moskva, 1999. 2. S. 49-56. (in Russian)
3. Gombоеv B.B., Poleva N.V., Zavyalov D.A. Pedagogicheskuyu kontrol taktiko-technicheskoy podgotovlennosti borza na sorevnovatelnom etape. Vestnik Krasnoyarskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta im. V.P. Astafeva. Krasnoyarsk, 2014. S. 49-56. (in Russian)
4. Evstigneeva I.V., Latushev N.V., Latushev S.V., Gavrilin V.A. Modelnye parametry sorevnovatelnoy deyatelnosti borzov. Pedagogika, psihologiya i medico-biologicheskije problem fizicheskogo vospitaniya i sporta, 2009. № 10. S. 54-56. (in Russian)
5. Korobeynikov G.V., Latushev S.V., Latushev N.V., Goraschenko A. Y., Korobeynikova L. G. Obschie zakonomernosti vedeniya sorevnovatel'nogo poedinka i universalnye trebovaniya k tehnico-taktycheskoy podgotovlennosti borzov visokoy kvalifikazii. Fizicheskoe vospitanie studentov. 2016. № 1. S. 37-42. (in Russian)
6. Kyznezov A.S., Mybarakzyanov R.B. Vliyanie izmeneniy pravil na sorevnovatelnyuyu deyatelnost sportsmenov, zanimayuschihsy greko-rimskoy borboj. 2014. № 1 (30). S. 55-61. (in Russian)
7. Latushev S.V. Naykovo-metoduchni osnovy indivydualizatsiy pidgotovky borziv: avtoref. dis. na zdobyttya nauk. stypenya dokt. nauk z fiz. vyhovannya i sporty: spez. 24.00.01 – "Olimpiyskiy

- здобуття наук. ступеня докт. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.01 – «Олімпійський і професійний спорт». Київ, 2014. 39 с.
8. Савченко В., Лукіна О., Коваленко Н., Микитчик О. Analysis of competitive activity of young male athletes in taekwondo WTF. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017. № 2. С. 132-134.
 9. Тропін Ю.М. Вдосконалення спеціальної фізичної та техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у греко-римській боротьбі з урахуванням різних стилів протиборства: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з фізич. вих. та спорту: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». Харків, 2016. 22 с.
 10. Тропин Ю.Н. Теоретические характеристики технико-тактической подготовленности высококвалифицированных борцов греко-римского стиля различных манер ведения поединка. Materials of the XI International scientific and practical conference, "Modern scientific potential", 2015. Volume 27. Physical culture and sport. Sheffield. Science and education LTD. 61-66 ctp.
 11. Barbas I., Fatouros I.G., Douroudos I.I. [et al.]. Physiological and performance adaptations of elite Greco-Roman wrestlers during a one-day tournament. Eur. J. Appl. Physiol. 2011; 111 (7): 1421-1436.
 12. Mirzaei B., Akbar N. (2008). Skill Profile of Elite Iranian Greco-Roman Wrestlers. World Journal of Sport Sciences, 1, 8-11.
 13. Ozkan Light, Khalil Ibrahim Cicioglu, Mehmet Gul, Berkan Alpay. Development of the wrestling competition analysis form according to the latest competition rules. International Journal of Wrestling Science. 2017; 7 (1-2): 41-45. <https://doi.org/10.1080/21615667.2017.1422815>
 14. Thomas S.G., Cox M.H., Verde T.H. Physiological profiles of the Canadian national Judo Team. Canadian Journal of Sports Sciences. 1989; 14 (3): 142-147.
 15. Tunnemann H. Evolution and adjustments for the new rules in wrestling. International Journal of Wrestling Science. 2013; 3 (2): 94-104.
 8. Savchenko V., Lukina O., Kovalenko N., Mikitchik O. . Analysis of competitive activity of young male athletes in taekwondo WTF. Sportyvnyu visnyk Prydniprovyia. 2017. № 2. S. 132-134. (in English)
 9. Tropin J.M. Vdoskonalennya spezialnoy fizichnoy ta techniko-taktichnoy pidgotovky kvalifikovanykh sportsmeniv y greko-rimskiy borotbi z ugrayvanyam riznih styliv protuborstva: avtoref. dis. na zdobyttya nayk. styp. kand. nayk z fizych. vuh. ta sporty: spez. 24.00.01. "Olimpiyskiy i profesiynuy sport". Harkiv, 2016. 22 s. (in Ukrainian)
 10. Tropin J.M. Teoreticheskiye harakteristiki techniko-takticheskoy podgotovlennosti vysokokvalifirovanykh borzov greko-rimskogo stilya razlichnykh maner vedeniya poedinaka. Materials of the XI International scientific and practical conference, "Modern scientific potential", 2015. Volume 27. Physical culture and sport. Sheffield. Science and education LTD. 61-66 ctp. (in Russian)
 11. Barbas I., Fatouros I.G., Douroudos I.I. [et al.]. Physiological and performance adaptations of elite Greco-Roman wrestlers during a one-day tournament. Eur. J. Appl. Physiol. 2011; 111 (7): 1421-1436.
 12. Mirzaei B., Akbar N. (2008). Skill Profile of Elite Iranian Greco-Roman Wrestlers. World Journal of Sport Sciences, 1, 8-11.
 13. Ozkan Light, Khalil Ibrahim Cicioglu, Mehmet Gul, Berkan Alpay. Development of the wrestling competition analysis form according to the latest competition rules. International Journal of Wrestling Science. 2017; 7 (1-2): 41-45. <https://doi.org/10.1080/21615667.2017.1422815>
 14. Thomas S.G., Cox M.H., Verde T.H. Physiological profiles of the Canadian national Judo Team. Canadian Journal of Sports Sciences. 1989; 14 (3): 142-147.
 15. Tunnemann H. Evolution and adjustments for the new rules in wrestling. International Journal of Wrestling Science. 2013; 3 (2): 94-104.

Лукіна Олена

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 10, 49094, Україна
e-mail: alpha5@i.ua

Вороний Владислав

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 10, 49094, Україна